

Büyüleyici Boka Bay ile yatçı dostu ülke Montenegro

Adriyatik'ten bir fiyort gibi uzanan Boka Bay, yüksek dağlarla çevrili bir doğa harikası. Montenegro'nun cazibe merkezi olmasının en büyük nedeni olan bu muhteşem körfezi çevreleyen üç şehri; en yeni marinalara ev sahipliği yapan Tivat ve Herceg Novi ile her yıl ortalama 500 cruise gemisinin yanaştığı, UNESCO koruması altındaki Kotor'u ziyaret ettik.

Yazı EYÜP ÖZEL

Karadağ'ın en ikonik fotoğrafı Kotor'daki Perast kasabasında yer alan Our Lady of the Rocks ve St. George adacıkları.

YATÇI İÇİN AVANTAJLI

Avrupa Birliği'ne giriş sürecinde ciddi mesafe katetmesi (2025'te girmesi öngörülüyor), avantajlı vergi politikası (gelir ve kurumlar vergisi yüzde 9), ortalama gayrimenkul metrekare fiyatlarının Avrupa geneline göre düşük olması ülkeyi cazibe merkezi haline getiriyor. Yatçılar içinse ülkenin Adriyatik'in girişinde yer alması, bölgedeki diğer Avrupa ülkelerine göre daha avantajlı fiyatlarla hizmet verilmesi, Porto Montenegro, Lustcia Bay Marina, D-Marin Portonovi gibi yeni ve kaliteli, marinaların hizmete girmesi önemli bir çekim yaratıyor. Karadağ AB vergi ve ithalat yönetmeliklerine tabi değil. Ticari ve özel yat sahiplerine çeşitli finansal faydalar sunuyor. Denizcilikle ilgili hizmetlerde sadece yüzde 7 KDV, vergi ve gümrüksüz yakıt, gümrük vergisiz yedek parça imkânı ve esnek vize rejimi sayesinde yatçıların konaklaması için birçok avantaj sunuyor.

Adriyatik'in giriş kapısı Montenegro (Karadağ), turizmde yıldızını parlatmaya devam ediyor. Balkanlar'ın bu küçük ve şirin ülkesini ilk kez 2011'de, yani Sırbistan'dan bağımsızlığını aldıktan henüz beş yıl sonra ziyaret etmiş ve doğal güzelliklerine hayran kalmıştım. Bu genç ülkenin sularında daha o yıllarda koca koca megayatları gördüğümde ise şaşırılmıştım. Bunun turizmi geliştirmek için bir devlet politikası olduğu, Hollywood yıldızlarının ünlü yatlarının da bu nedenle bu sulara ağırlandığı konuşuluyordu. Bu söylenti ne kadar doğruydum bilemem ama 12 yıl sonraki bu ziyaretimde birden fazla megayat marinası, marinalı otel ve konut projeleriyle turizmi ve özellikle de yat turizmini geliştirmek isteyen bir ülke gördüm. Porto Montenegro, Portonovi, Lustica Bay gibi marina yatırımlarını son yıllarda dergimize de konu ediyorduk. Hatta Haziran 2019'da marinalı otel ve lüks konut projesi Lustica Bay ana sponsorluğunda Boğaz'da "Yacht Türkiye Yazı Merhaba" daveti düzenlemiştik. Hâlâ devam edip gelişmekte olan bu yatırımları 12 yıl sonraki ikinci seyahatimde yerinde gözlemlene şans buldum.

Geçen ay bir grup gazeteciyle birlikte Tivat, Herceg Novi ve Kotor turizm ofislerinin ev sahipliğinde, ülkenin kokartlı iki Türkçe rehberinden birisi olan Deniz Davudi Gönenç'in rehberliğinde Boka Körfezi'ndeki (Boka Bay - Kotor Körfezi) Tivat, Herceg Novi ve Kotor şehirlerini ziyaret ettik.

Tivat'taki Lustica Bay'in şu an hizmet veren marinasında 45 metre üzeri 176 tekne bağlanabiliyor.

107 metrelik Black Pearl, Porto Montenegro'da.

143 metrelik Saling Yacht A da marınayı ziyaret eden ünlü yatlardan.

AYNI GÜN DENİZDE YÜZÜP KARLI DAĞLARDA YÜRÜYÜŞ

Montenegro, Avrupa'nın güneydoğusunda, Adriyatik kıyısında yer alıyor. Batısında Bosna Hersek ve Hırvatistan, kuzeyinde Sırbistan, doğusunda Arnavutluk ve Kosova ile sınır komşusu. Karşı kıyısında ise İtalya yer alıyor. Yüzölçümü 13.812 km² olan ülkenin kara sınırlarının uzunluğu 614 km, kıyı uzunluğu 293 km. 630 bin nüfuslu. En önemli üç sektörü tarım-hayvancılık, madencilik ve turizm. Son dönemde artan popülaritesi ile Montenegro, turizm gelirlerini ciddi oranda artırdı. UNESCO korumasında olan Kotor şehrine yılda ortalama 500 cruise gemisi geliyor. Artan turizm sebebiyle birçok uluslararası yatırımcı Montenegro'da yer alan inşaat projelerine ilgi gösteriyor. Aman Hotels, Porto Montenegro, Portonovi ve Lustica Bay ülkenin önde

gelen lüks konut ve turizm projeleri arasında yer alıyor. Ülke genelinde mevcut yatak kapasitesi yeterli olmadığı için özellikle kıyı şeridinde bölge halkı yaz aylarında evlerini turistlere kısa dönemli kiralar. Aynı gün denizde yüzüp, karlı dağlarda yürüyüş yapabileceğiniz Karadağ, gölleri, şelaleleri, mağaraları ve tarihi dokusunu koruyan şehirleriyle tam bir turizm cenneti. Avrupa'nın yağmur ormanlarına sahip tek ülkesi olan Karadağ, Akdeniz ikliminin etkisi altında; yüksek bölgelerde sert, vadilerde ılıman iklim görülüyor. Avrupa'nın en derin kanyonu Tara Kanyonu, Karadağ'ın en güzel yerlerinden biri. Balkanlar'ın en büyük gölü İşkodra ve 2 bin yaşından büyük Avrupa'nın en eski zeytin ağacı da Karadağ'da yer alıyor.

300 GÜN GÜNEŞLİ ŞEHİR TIVAT

İstanbul'dan hem başkent Podgorica hem de Tivat Havalimanı'na uçmak mümkün. THY iki şehre de uçuyor. Uçuş süresi 1 saat 20 dakika. Bizim uçşumuz ülkenin tek havayolu şirketi olan Air Montenegro ile İstanbul'dan

Tivat'aydı. (Dönüşümüz sadece bir saat sürdü.) Tivat Havalimanı Boka Bay'i ziyaret için en doğru seçenek. Deniz kenarındaki havaalanından marinalara ve otellere tekneyle ulaşmak da mümkün.

İlk gün konaklayacağımız otel, Hotel Regent Porto Montenegro'ya havalimanından beş altı dakikalık bir yolculukla ulaştık.

Lüks mağazaların da yer aldığı Porto Montenegro halka açık bir yaşam alanı (solda). Sonsuzluk havuzu ise konukların en çok fotoğraf çektiikleri yer (üstte).

Otel, isminden de anlaşılacağı üzere Porto Montenegro yerleşkesinde yani ülkenin ilk marinalı konut ve otel kompleksi projesinin içinde yer alıyor. Beş yıldızlı bu otelle birlikte Porte Montenegro, 450 bağlama kapasiteli marinasında dünyaca ünlü yatlara ev sahipliği yapıyor. Lüks mağazaların da yer aldığı yerleşkede, satın alınabilecek veya kiralanabilecek 350 lüks daire var. Yıl boyu etkinliklere ev sahipliği yapan Porto Montenegro Yacht Club, marina manzaralı sonsuzluk havuzu ve bölgenin en kaliteli restoranlarıyla Porto Montenegro, Boka Körfezi'nin en çok rağbet gören yeri.

Dünya jet-set'inin favori tatil destinasyonu haline gelen Tivat, Karadağ'ın güneybatısında, Boka

Körfezi'nin içinde gizlenmiş ancak Adriyatik'e erişimi olan bir konumda. Yüksek dağlarla çevrili Montenegro'nun en çok ve en uzun güneş alan şehri. Çiçek Adası (Ostrvo Cvijeca), Rönesans Yazlık Evi, Buca Lukovic Sarayı ve Trg Sv. Roco Meydanı, Tivat'ın en fazla ziyaret alan yerleri. İkinci günümüzün sabahında gittiğimiz köylerinden Gornja Lastva, Tivat'ı ve körfezi en güzel seyredeceğiniz yerlerden. Abovic Ailesi'nin eski taş evini ziyaret ettiğimiz köy, her ağustosun ilk cumartesi günü düzenlenen Lastva Festivali sayesinde turistlerin ilgi odağı oluyor. Tivat'ta görülmeye değer bir başka yer ise Tivat Botanik Bahçesi (City Park Tivat). Burası Adriyatik'teki en büyük botanik park olma özelliğine sahip.

Tivat soylularından Radali ve Lukovic Aileleri'nin toprakları üzerine kurulan bahçenin diğer adı Deniz Kuvvetleri Parkı ve denizcilerin, zamanında gittikleri yerlerden getirdikleri egzotik bitki ve ağaçlara ev sahipliği yapıyor.

Adriyatik'in en yeni marinaları da Tivat'ta yer alıyor. Biz bu seyahatte uğramadık ancak bu lüks marinalardan birisi de Lustica Bay. The Chedi Hotel ve 45 metre üzeri 176 tekne bağlanabilen marinasıyla şu an hizmet veren bu yaşam kompleksi tamamlandığında, 1000'den fazla rezidans, 500'e yakın sıra ev ve villa, yedi otel, iki marina, wellness ve spa merkezi, golf sahası, alışveriş caddeleri, yeme-içme alanları, konferans merkezi, spor sahaları, hastane ve okul ile tam anlamıyla yeni bir şehir ortaya çıkacak.

Beş yıldızlı Hotel Regent'i da kapsayan Porte Montenegro, 450 bağlama kapasiteli marinasıyla dünyaca ünlü yatlara ev sahipliği yapıyor.

İçerisinde One & Only zincirinin Avrupa'daki ilk otelinin de yer aldığı Portonovi'nin marinası, 238 yat kapasiteli.

OSMANLI İZLERİ TAŞIYAN HERCEG NOVI

Seyahatimizin ikinci günü Tivat'tan ayrılıp körfezin batı kıyısına, Herceg Novi'ye geçtik. Burada konakladığımız beş yıldızlı butik otel Lazure Hotel & Marina çok iyi bir spa'ya sahip marinalı bir otel. Herceg Novi şehir merkezine 2 km mesafede. Boka Körfezi manzaralı marında 30 metreye kadar 156 tekne bağlanabiliyor. Marina ve otelin bulunduğu alan Venediklilerin 18. yüzyıldan kalma Lazaret isimli karantina yerleşkesiymiş. İçinde şapel de olan eski Vendik binaları korunmuş. Şu an önbüro olarak kullanılan binalardan bir tanesi "Türk evi" olarak biliniyor. Bilgiyi doğrulamadım ama zamanında tek bir Türk denizciyi karantinaya almak için özellikle inşa edildiği söyleniyor.

Portonovi

Montenegro denilince akla Kotor ve Budva gelse de bence Herceg Novi mutlaka görülmesi gereken bir şehir. Tarihine bakınca bize çok yakın olduğunu da görüyoruz. Yaklaşık 200 yıl Osmanlı hâkimiyetinde kalan şehirde Türkçe isimler halen kullanılıyor.

30 bin nüfuslu küçük bir şehir olan Herceg Novi, Karadağ ile Hırvatistan sınırında. 1482'de Osmanlı'nın egemenliğine girmiş. Şehirdeki gezimizde; Kanlı Kula ve Forte Mare kaleleri ile

Belavista ve Nikola Urkovic meydanlarını ziyaret ettik. Fetih sırasında yaşanan şiddetli çatışmalar yüzünden Kanlı Kula (Kanlı Kule) ismini alan kale bugün konserlere, festivallere ev sahipliği yapıyor ve Boka Bay ile Adriyatik manzarasının en iyi görülebildiği yer. Stari Grad olarak anılan eski şehirde Kanlı Kula dışındaki sembol yapılardan biri de Sahat Kula (Saat Kulesi). Bella Vista Meydanı'nda yer alan, Saint Michael Archangel Kilisesi de görülmesi gereken yapılardan.

Tivat'taki Porto Montenegro ve Lustica Bay yaşam komplekslerinin bir benzeri de Herceg Novi bölgesinde konumlanıyor: 2019'da açılan Portonovi. İçerisinde One & Only zincirinin Avrupa'daki ilk oteli de yer alıyor. Boka Körfezi kıyısındaki özel kumsalıyla, konuklarına doğa ve deniz

Kanlı Kula'dan Boka Bay ile Adriyatik manzarası.

manzarasını en iyi göreceklere şekilde konumlandırılmış otelde; havuzlu ve plajlı 7 villa, 6 süit ve deluxe odalardan oluşan 118 ünite bulunuyor. Otelde ayrıca altı farklı havuz bulunuyor. Portonovi kompleksinde toplamda 214 lüks rezidans yer alıyor. D-Marin'in işlettiği Portonovi Marina ise uzunluğu 120 metreye kadar 238 adet süperyat bağlama kapasiteli.

Lazure Hotel & Marina'da 30 metreye kadar 156 tekne bağlanabiliyor.

Lazure Hotel & Marina

YENİ DUBROVNIK: KOTOR

Gezimizin son günü Körfez'in en dibindeki şehir olan Kotor'a ayrılmıştı. Burada bizi Kotor Körfezi'nin tam ortasında yer alan Blue Kotor Bay Premium Spa Resort'te ağırladılar. Sakin atmosferiyle beş yıldızlı bir tesis olan Blue Kotor Bay bölgenin en iddialı spa'sına sahip. Odaları terasları, balkonları, denizin dağlarla bulunduğu körfezin eşsiz manzarasına bakıyor.

Bu manzara tüm Boka Körfezi'nde değişik şekillerde karşıladı bizi. Kotor'da ise neredeyse bir göle dönüştü. Dağlar arasında kalan deniziyle Kotor, Avrupa'nın en cazibeli liman kenti. Surlar içinde kalan ve bir çivi bile çakılmadan günümüze kadar gelen şehir UNESCO Dünya Kültür Mirası Listesi'nde yer alıyor. Kotor, cruise gemileri ve yelkencilerin uğrak noktası. Ayrıca kedileriyle ünlü şehirde bir kedi müzesi de var. Dar sokakları, dükkânları, kiliseleri kendinizi

adeta birkaç yüzyıl öncesinde hissettirecek Kotor'da tam bir Orta Çağ kenti havası hâkim.

Perast ise Kotor'da mutlaka görülmesi gereken bir kasaba. Orjen ve Lovcen Dağları ile çevrili Kotor Körfezi'nde konumlanan bu şirin sahil kasabasında sadece yaya olarak gezilebiliyor. Venedik tarzı binalarıyla kıyısında güzel restoranlar ve kafelerin yer aldığı Perast'taki kilise, vebadan korunmak için inşa edilmiş. Önündeki iki adacık ise Montenegro'da en çok fotoğraflanan yerlerden. Our Lady of the Rocks (Kayaların Leydisi) adası, üzerindeki kilisesiyle ülkenin simgelerinden birisi. Adanın yapılış hikâyesi de ilginç. Çıktığı seferden dönen bir denizci, şu an adanın olduğu yerdeki sığılta Meryem Ana ikonası bulmuş. Perastlılar o günden sonra seferden dönen denizciler için buraya taş atmaya başlamış. Biriken taşlara gemi hurdaları da eklenerek el yapımı ada oluşmuş. Üzerine de kilise yapılmış. Kilisenin içinde denizle

GÖRÜLMESİ GEREKEN DİĞER YERLER

Budva: Adriyatik kıyısındaki en eski yerleşimlerinden ve Karadağ'ın en turistik yeri. 21 kilometrelik sahil şeridi boyunca 17 plaj mevcut. Popüler gece hayatı ile öne çıkıyor. Bir kısmında yeni binalar, lüks yatlar, son moda restoran ve barlar bulunuyor. Ülkenin kültürel mirasını yansıtan Old Town'da ise ünlü yazar Stjepan Mitrov Ljubisa'nın mezarının da bulunduğu Sv. Trojica Kilisesi görülmesi gereken yapılardan.

Stefan Adası: Budva'ya 5 km uzaklıktaki Sveti Stefan Adası'nın karaya asfalt yolla bağlantısı var. 15. yüzyılda Türklere ait olan adada, bir dönem de korsanlar yaşamış. 1960-1980 boyunca Radenovic ailesinin mülkiyetindeyken, Elizabeth Taylor, Sophia Loren, Prenses Margaret, Marliyn Monroe ve Kirk Douglas gibi isimlerin gözden tatil yeriymiş. Stefan Adası, artık hepsi otele dönüşen (Aman Hotels) taş evlerle dolu.

İşkodra Gölü: Balkanlar'ın en büyük gölü, Arnavutluk ile Karadağ arasında sınır oluşturuyor. Bojana Nehri ile Adriyatik Denizi'ne bağlanıyor. Gölün bir kısmı Milli Park bölgesinde yer alıyor ve 270'den fazla kuş türüne ev sahipliği yapıyor.

İlgili tabloların, eski denizciler aletlerinin ve silahların yer aldığı küçük bir müze de var. Müzedeki en dikkat çekici eser ise, 18. yüzyılda Jacinta Kunic tarafından dokunmuş nakış işi. Kunc, danize açılan ve asla geri dönmeyen eşinin ardından, ipek (ya da altın iplik) ile dokumaya başladığı nakış kendi saçları ile 20 senede tamamlamış. Diğer adacığın ismi St. George Adası. Ziyarete kapalı, üzerindeyse küçük bir manastır ile mezarlık bulunuyor. ❀

Venedik tarzı binalarıyla kıyısında güzel restoran ve kafelerin yer aldığı Perast, Kotor'da mutlaka görülmesi gereken şirin bir kasaba.